

Hivatalos jelentés Szeged megszállásáról.

Budapest, december 30. A magyar fegyverszüneti bizottság a francia katonai missziótól átiratot kapott, amelyben közli, hogy a főparancsnok elhatározta, hogy lovasságot küld Aradra.

Egy másik átirat közli, hogy Szegedet is megszállják. A megszállást a 210. számú gyalogezredre és egy tábori ágyusütegre bízta Booblet tábornok vezetése alatt. A Szegedet megszálló csapatokat e hó 28-án vononirozták be Romániában és 30-án érkeznek Szegedre.

Berthelot tábornok a megszállásról.

Számáról jelentik: Berthelot tábornok ma délelőtt tíz órakor különvonaton árutazott Szatmáron. Kassaczky László kormánybiztos üdvözlésére a tábornok francia nyelven a többek közt a következőket válaszolta:

— Nem ellenségesszándékkal jövünk egyes helyekre, hanem a rend biztosítása céljából. A békekötés igazságos lesz és nem lesz annak határozata senkire sem sérelmes. Kéri a lakosságot, hogy türelemmel várja be a békekonzferencia döntéseit.

Katonák és rendőrök harca Pozsonyban.

Pozsony, december 30. Tegnap éjjel a Várhegyről bolsevik katonák benyomultak a városba, megtámadták a rendőröket, akik védekezés közben fegyverüket használták. Az összeütközésnek egy halott és 18 sebesült áldozata volt. A bolsevikiek le akarták fegyverezni a rendőrséget, de ebben a 13-as honvédek megakadályozták őket. A szociálisták követelik Péterfy rendőrfőkapitány eltávolítását. Ma a bolsevik katonák megrohanták a katonai és élelmiszerraktárakat, majd a városban lövöldözni kezdtek. A 13-as honvédek és a rendőrség a város főbb pontjait megszállották.

Vittich Pál szociálista vezér kijelentette, hogy nem régen Prágában járt, hol illetékes helyen közölték, hogy Pozsony megszállása csak napok kérdése. A tótok teljes autonómiát és Pozsony székhellyel külön tót miniszteriumot kapnak.

Még nincs kultuszminiszter.

Budapest, december 30. Dr. Petrovics Elek a neki felajánlott vallás- és közoktatásügyi miniszteri tárcát nem fogadta el. Most Balla Aladár szemléje van előtérben.

LEGUJABB.

BÉCS. Nyolc napon belül megindul a bukárest—párisi express. Az express hetven óra alatt teszi meg az utat Budapest—Bécs—Feldkirchen és Bernen át Párisba.

NAGYKANIZSA: Az a hír, hogy Szombathelyt délszláv csapatok szállják meg, valótlan.

BASEL: Egy francia lap jelentése szerint a megszállott területeken berlini bolsevik agitátorok propagandát fejtenek ki. Ezeket hadbíróság elé állítják és ha az agitáció megismétlődik, a szövetségesek követelni fogják a bolsevik vezérek kiszolgáltatását.

BUDAPEST: Garami Ernő kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy a színházak és mozik bezárására vonatkozó intézkedések csak január 6-án lépnek életbe.

Hercza L. Miklós Iskola-utca 25.

Polgári- és egyenruha

... szabó-üzlet. ...

Megrendelést fazon, munkát fordítást, átalakítást vállal

A kommunisták pártalakítási mozgalma Szegeden.

— Agitációs gyűlés a városházán. —

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délután a városháza közgyűlési termében élénk érdeklődés mellett megtörtént a kommunisták zászlóbontása, amely alkalommal Rákosi Mátyás budapesti kiküldött a legteljesebb figyelem mellett ismertette a kommunista párt programját. A népes értekezleten Nemes Lajos elnökölt, akinek megnyitó beszéde után Rákosi Lajos tartotta meg nagyszabásu beszédét. A szónok először Marx koncentrációs elméletét ismertette. Eszerint tudvalevőleg a tőkének koncentrálnia kell, amivel együtt jár a kisipar és kisebb gyárüzemek elnyomorodása, elszegényedése és az anarchikus termelés, ami nem más, mint egyes szükségleti cikkeknek minden számítás nélkül, a keresletet, sőt szükségletet meghaladó mennyiségben való előállítás. Utal az 1907-es krízisre, amikor a polgári lapok szörnyű jai-veszékelések közben irtak arról, hogy a szükségleti cikkeket nem lehet eladni, a csődök egymást érték, a raktárakban hihetetlen mennyiségben főhalmozott anyagok zsúfolódtak. A munkásnegyedek lakói azonban természetesen éppen úgy nyomorogtak, nélkülöztek, mint előbb, vagy még jobban annál. Marx 70 esztendővel ezelőtt hajszaálpontossággal megjósolta ezeket az állapotokat, a melynek vége — jóslása szerint — nem lehet más, mint a proletárdiktatura. Addig is azonban utakat jelölt ki a munkásságnak arra, hogy helyzetén valamennyire könnyíthessen. Ezek között az utak között volt — semmiestre sem, mint elsőrendű fontosságú kérdés — megemlítve a politikai pártokkal való együttműködés.

Ismeretli ezután Rudolf Hilferdingnek a könyvét, amely tulajdonképpen a marx elvek gyakorlati megvalósulását megerősítő régi könyv. Kimutatja Rudolf Hilferding ebben a könyvében, hogy Németországban 1910-ben már úgy koncentráldott a tőke, hogy a munkásságnak elég lett volna 6—8 bankot elfoglalnia és az ország iparának és kereskedelmének 80—90 százaléka az övék lett volna. Természetes ilyen körülmények között, hogy a gyárak beszüntették az egymás közötti versengést, trösztökké alakultak és az egymás közötti verseny helyett így közösen szűkítették ki Németországot. Ez a folyamat aztán végig vonult az egész világon s megkezdődött a trösztök egymás közötti versengése — nemzetiségi határok szerint. A trösztök nemsokára nagyon erős hadseregekre támaszkodva kezdtek nyomni a gyöngébbet, a kisebbet. Így alakult ki aztán az a helyzet, hogy a francia nagykövet a francia tőkét, az angol nagykövet az angol tőkét, a német nagykövet a német tőkét képviselte valójában. Utal az orosz-japán háborúra, amely súlyos eredményekkel járt Oroszországra s ezt a helyzetet Anglia egy ekspedícióval arra használta föl, hogy megszerezze magának Tibetet, 60 millió lakosu kizsákmányolható területet. Utal ezután arra, hogy 1914-ben az 1907-eshez hasonló kereskedelmi krízis kezdődő jelenségei mutatkoztak. A kapitalizmus papírt és ceruzát vett a kezébe, hogy mi lesz jobb üzlet, veszteséggel tudni a borzasztó mennyiségű árut, vagy háborút indítani — s a háború mellett döntött. Megindította tehát gépezetét és megkezdte munkáját: a népek háborus hangulatba való hajszolását, különféle nemzetiszini frázis leplében. Hogy mennyire az angol és francia trösztök küzdöttek a némettel a háboruban, mi sem bizonyítja jobban, mint, hogy a háború első heteiben antant részről a német szénbányák fölétele és gyárak lerombolása, német részről pedig az angol kereskedelmi flotta megsemmisítése, a francia szénbányák és gyárak elpusztítása volt a beismert hadicél.

Ezzel a kapitalizmus gyöngesége és a termelés vezetésére való képtelensége bizonyult; abból, hogy a háború kétféle fegyveréhez nyult a kapitalizmus, már megszűnt

létezni, kihívta maga ellen azt a sorsot, hogy a proletáriátus félretolja az ügyek éléről, ahol nem tudta a helyét megállani.

Ez a folyamat legelőször Oroszországban indult meg, mert ott voltak legrösszabbak a viszonyok, de néhány hét, vagy talán néhány nap múlva már ugyanez az égg-tuzesóva, amely a Névától a Dunáig és a Rajnáig cikkázott, fölgylad az antant országaiiban is és föl fog szabadítani minden dolgozót a tőke uralma alól.

Szól ezután a magyar forradalomról, amelyet a burzsoázia nyergelt meg, az a burzsoázia, amelyről néhány hét alatt kiderült, hogy képtelen bármilyen gerinces munkát elvégezni. Bizonyos és elvitathatatlan tény, hogy itt minden rendet az első pillanattól kezdve a proletáriátus tartott fenn és az ő érdeme, hogy minden legalább úgy van, ahogy van. Boncolgatja ezután a polgári pártokat, amelyek közül a radikális párt radikálisabb, mint a szociáldemokrata párt, mert amíg a szociáldemokraták elutasították az üzemek azonnali szocializálásának tervét, a polgári radikálisok azoknak az ipari üzemeknek, amelyek az egyéni kezdeményezés alól kinttek, haladéktalan szocializálását követeli.

Beszél ezután a szociáldemokrata pártról, majd arról a határról, amelyet a német szociálistákra a parlamenti képviselőlet tett. A parlamenti képviselőlet csapda volt csak a szociáldemokrata pártnak, amely beleesett abba a csapdába. A parlamentet a proletáriátus ellen csinálták. És tényleg: a szociáldemokrata párt forradalmi programját 40 év alatt elparcellázták a parlamentben. A vezetők ezalatt részben elkoptak, részben hozzászótkak a megalkuvásokhoz, elszótkak a proletáriátustól a hosszú parlamenti időszakok alatt és végül a proletáriátus leszokott az önálló munkáról, önálló kezdeményezésről. De a burzsoázia azt is észrevette, hogy milyen nagy baj lenne, ha a proletáriátus mindennek tudára ébredne és megcsinálta az erős hadsereget az esetleg veszélyessé válható proletáriátus ellen. Pedig ezenkívül a burzsoázia kezében volt a parlamenti határozatok minden végrehajtó szerve, úgy, hogy a legszebb parlamenti határozatok is a maguk érdekei szerint hajtották végre — a proletáriátussal szemben. A szociáldemokrata párt így lassankint elvesztette forradalmár jellegét és szociálreformerré vált. És a burzsoázia még így is jól tudott szervezkedni ellenünk, így kezében volt minden más hatalmi tényezőkön kívül a sajtó is.

Áttér ezután az orosz forradalomra, amely első fázisában azonos volt a magyarral. Kerenszki (ez az orosz Garami) nem merete kezébe venni a hatalmat, hanem időt adott mindenféle ellenforradalomra. És ezért volt az, hogy minden Kerenszki által elmulasztott napot kinnál és vértől kellett vissza-váltani az orosz proletáriátusnak. Hát azt akarjuk, hogy Magyarországon ne ez legyen a helyzet, mert a szociáldemokrata pártok az egész világon egyformán tehetetlenek. A kommunista párt ma azt mondja, itt az idő a munkásdiktatúra, itt van az idő arra, hogy kézbe vegyük a hatalmat. A kommunista pártot a szociálista párttól csak az út választja el, a cél egy. De most forradalom van, most gyorsan kell haladni. Ha a vasútépítésnek szikla áll útjában, azt a sziklát kétféleképpen távolíthatjuk el. Vagy lefejtjük az egészet csákányokkal és elhordatjuk, vagy dinamitpatrónt helyezünk alá. (Élénk helyeslés.)

A proletáriátus van mindenütt többségben. Nekünk föl kell világosítani az öntudatlanokat arról, hogy proletárok. Mikor a burzsoázia hatalmon volt és saját érdekeinek védelmezéséről volt szó, nem félt a vértől. 1910-ben például Magyarországon 70,000 munkás járt szerencsétlenül munka közben. Ez a békés evolúció képe. A ért nem mi akarjuk, hanem azok, akik továbbra is munka nél-